SSTB
ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK SPOR SAĞLIK VE TIP BİLİMLERİ DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED ACADEMIC JOURNAL OF SPORTS, HEALTH AND MEDICAL SCIENCES

SİGARA VE ALKOL KULLANIMLARINA GÖRE KADIN FUTBOLCULARIN SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (1)

INVESTIGATION OF AGGRESSION LEVELS OF WOMEN FOOTBALL PLAYERS ACCORDING TO CIGARETTE AND ALCOHOL USE

Özlem EKİZOĞLU[1], Mehmet ACET[2]

[1]Esenyurt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul / Türkiye
[2]Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kütahya / Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-5705-7134[1], 0000-0003-3601-1601[2]

Öz: Amaç: Bu araştırmanın amacı, kadın futbolcuların sigara ve alkol kullanımlarına göre saldırganlık düzeylerini incelemektir. Çalışmamızın örneklem grubunu 2019 yılında Tekirdağ ve Kütahya ilinde futbol kulüplerinde futbol oynayan 103 kadın futbolcu oluşturmaktadır. Ayrıca katılımcıların yaşlarına, eğitimlerine, spor yapma yıllarına, yetiştiği ve yaşadığı çevreye, kaldığı yere göre saldırganlık düzeyleri de incelenmiştir. **Yöntem:** Araştırmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde Kiper (1984) tarafından geliştirilen "Saldırganlık Ölçeği" kullanılarak, 2019 yılı içinde veriler toplanmıştır. Kiper (1984) tarafından geliştirilmiş olan bu ölçek yıkıcı saldırganlık, atılgan saldırganlık ve edilgen saldırganlık olmak üzere üç alt boyutu ile 30 maddeden oluşmaktadır. Veri analizinde SPSS 21.0 programından yararlanılarak, Çoklu Frekans Analizi, Bağımsız Örneklem T-Testi, Tek Yönlü Varyans analizleri uygulanmıştır. **Bulgular:** Kadın futbolcuların yaşa, eğitime, spor yapma yılına, yetiştiği ve yaşadığı çevreye, kaldığı yere göre saldırganlık tutumları arasında farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Ancak sigara ve alkol kullanım değişkeni ile saldırganlık tutumları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. **Sonuç:** Kadın futbolcuların sigara ve alkol kullanımlarına göre saldırganlık tutumları incelenmiştir. Araştırmaya katılan 103 kadın futbolculardan elde edilen bulgulara göre sigara ve alkol kullanmayan kadın futbolcuların, saldırganlık düzeyleri daha yüksek görülmüştür. Sigara ve alkol kullanımının saldırganlığı tetiklediği düşünülse de araştırma sonuçlarımız tam tersini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Alkol, Kadın Futbolcular, Saldırganlık, Sigara

Abstract: Aim: The aim of this study is to examine the aggression levels of female football players according to their smoking and alcohol use. The sample group of our study consists of 103 female football players playing football in football clubs in Tekirdağ and Kütahya provinces in 2019. In addition, the aggression levels of the participants were examined according to their age, education, years of doing sports, the environment where they grew up and lived, and where they lived. **Method:** Descriptive research method was used in the study. Data were collected in 2019 by using the "Aggression Scale" developed by Kiper (1984) to obtain the research data. This scale, which was developed by Kiper (1984), consists of three sub-dimensions as destructive aggression, impulsive aggression and passive aggression and 30 items. Multi-Frequency Analysis, Independent Sample T-Test, and One-Way Analysis of Variance were applied by using SPSS 21.0 program in data analysis. **Results:** There was no difference in aggression attitudes of female football players according to age, education, year of doing sports, the environment where they grew up and lived, and where they lived ($p>0.05$). However, it is seen that there is a significant difference between the smoking and alcohol use variable and aggression attitudes. **Conclusion:** Aggression attitudes of female football players were examined according to their smoking and alcohol use. According to the findings obtained from 103 female football players participating in the research, the aggression levels of female football players who do not smoke and do not use alcohol were found to be higher. Although smoking and alcohol use are thought to trigger aggression, our research results show the opposite.

Keywords: Alcohol, Female Footballers, Aggression, Smoking

Doi: 10.17363/SSTB.2021/ABCD89/.41.2

(1) Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Özlem EKİZOĞLU "Dr. Öğr. Üye., Assist. Prof", Esenyurt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul / Türkiye, ozlemekizoglu@esenyurt.edu.tr, *Geliş Tarihi / Received: 09.08.2021, Kabul Tarihi / Accepted: 21.11.2021, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma – Uygulama; Research-Application) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi- Ethical Board Report or Institutinal Approval, Yok / None*

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

GİRİŞ

Arzuyla yapılan, sistematik bir biçimde kendi kuralları olan hareketlerin tamamı sporu tanımlamaktadır. Spor varoluşundan bu yana çeşitli yönleriyle insanlara hizmet eder. Fiziksel güzellik, zihinsel gelişim ve psikolojik rahatlama sağladığı gibi bilinenlerin dışında rehabilite etme, iletişimi güçlendirme, farklı perspektiften bakış, özgür düşünce, dayanışma, yardımlaşma, kaynaşma, eğlenme, dinlenme ve kötü alışkanlıklardan uzak tutma gibi faydaları vardır (Dündar, 2020: 14-23). Fakat spor sürekli değişim içinde olan ve bu değişimle katılımcıları farklı yönde etkileyen bir alan olmaktan kurtulamamıştır. Yapılış amacı da değişen sporun, maddi gelir kaynağı ve meslek olarak görülmeye başlandığından beri yapısında bozulmalar meydana gelmektedir. Sporun dünya genelinde küresel ve ekonomik büyüklüğü seyircilerin, oyuncuların, yöneticilerin ve benzeri paydaşların genetiğini de bozmaktadır. Sporda, tüm ilgililer için en önemli şey kuşkusuz skor veya sonuçtur. Sporun bu modern gelişimiyle sporculara büyük görevler düşmektedir. Yeme, içme ve uyku düzeni, aileden olan uzaklık, antrenman sıklığı, uyum, disiplin, olan otorite, takımıyla yakınlık durumu, müsabakalar, seyirci, hakem, yöneticiler, taraftarlar, skor ve medya gibi etkenler sporcuları farklı psikolojik gerginliklere itebilir.

Sporcular, bu psikolojik gerginliklerle sıklıkla korku, kaygı, stres, depresyon, motivasyon eksikliği veya aşırılığı, dikkat dağınıklığı, yetersizlik hissi, sakatlanma korkusu, başarısızlık hissi ve gerginlik gibi olumsuz psikolojik sıkıntılar yaşamaktadır (Erdoğan, Zekioğlu ve Dorak, 2014: 195; Zekioğlu, Görgül ve Afacan, 2012: 32-33; Engür, 2013: 122-123). Psikolojik sıkıntılar beraberinde psikolojik ve fiziksel bağlılığı doğurabilmektedir. Psikolojik bağlılık, bağlı olduğu şeye karşı aşırı güçlü bir istek ve elde etmek adına her şeyi yapabilme; fiziksel bağlılık ise istediği şeye karşı bedeninde oluşan fizyolojik değişikliklerin meydana gelme durumudur (Koca, 2011: 4). Kötü alışkanlıklar genellikle çocukluk ve ergenlik döneminde kazanıldığı bilinse de insanların alışkanlıkları ve kişilik özellikleri bebeklik döneminden başlayarak birçok faktörden etkilenerek olgunlaşmaktadır (Aksoy, 2017: 22). Doğru etkileşimler olumsuz alışkanlıklar kazandırırken, yanlış etkileşimler kalıcı zararlı alışkanlıklar kazandırabilir. Sigara, alkol ve madde bağımlılıkları da bunlardan bir kaçıdır.

Saldırganlık ve kişiler arası şiddet hem mağdurlar hem de failler için geniş kapsamlı olumsuz sonuçları olan büyük bir toplumsal yük oluşturmaktadır (Dam, vd., 2021). Saldırganlık tutumları, intihar eğilimleri yüksek, kendine ve çevresine zarar vermekten korkmayan, önüne çıkan hiçbir şeyi görmeyen, tek amacı yakıp yıkmak isteyen kişilerin davra-

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

nışlarıdır (Benjamin, 1978: 1931). Saldırganlığın temelinde psikolojik, biyolojik ve genetik sebepler yatmaktadır. Kötü alışkanlıklarda saldırganlığın sebebi olarak görülmektedir. Zararlı maddelere bağlı olarak yaşanılan olaylar, bugün birçok ülkede yaygın ve ciddi toplumsal sorunlar arasındadır (Andersson, 2000: 387).

Dünya Sağlık Örgütü, 2017 verilerine göre bir milyardan fazla kişinin sigara içmekte ve her yıl 7 milyon kişinin de sigaradan kaynaklı öldüğü belirlenmiştir. Dünya'da 2010 yılında ortalama kişi başına alkol tüketimi 4,7 litre saf alkol kullandığı ortaya konmuştur (Kalkınma Bakanlığı, 2018: 3-25). İç işleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2018 verilerine göre:

"*Katılımcıların %47'si (20.101 kişi) hayatında en az bir kere sigara, puro, pipo, nargile vb. bir tütün ürününü kullanmıştır. Erkeklerde bu oran %61,9 iken kadınlarda %32,2'dir. Tütün ürününü ilk kez deneme yaşı ortalaması 17,85 olarak ölçülmüştür".*

Alkol, açıkça "sarhoşluk-şiddet" ilişkisini destekleyen en fazla kanıta sahip uyuşturucu türüdür. Sigara içindeki nikotin maddesi sebebiyle varlığında rahatlama sağlarken yokluğunda yarattığı gerginlikle saldırganlığı ve şiddeti desteklendiği bilinmektedir. Yapılan araştırmalar sonucunda %60'ın üzerinde suç işleyenlerin alkollü olduğu tespit edilmiştir (Wells, Graham ve West, 2000: 628; Pihl ve Sutton, 2009: 1191).

Sigara ve alkol ulaşımının kolay ve ucuz olduğundan, her yaş grubunun bağımlı olabileceği bir halk sorunudur. En yaygın bağımlılık sayılan sigara ve alkol alışkanlıkları, özellikle geçlerin fiziksel ve zihinsel sağlığına zarar vererek aile, iş ve sosyal hayatın uyumunu zorlaştırmakta ve birçok şiddet olaylarına dahil etmektedir (Koca, 2011: 23).

AMAÇ ve KAPSAM

Kadın futbolcuların sigara ve alkol kullanımlarına göre saldırganlık düzeylerini incelemek amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Tekirdağ ve Kütahya ilindeki futbolcu kadınlar evrenimizi oluştururken, 2019 yılında Tekirdağ ve Kütahya ilinde futbol kulüplerinde oynayan 103 amatör ve profesyonel kadın futbolcu da örneklem grubumuzu oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

- Kadın futbolcuların yaş, eğitim, spor yapma yılı, yetiştiği çevre, yaşadığı çevre ve kaldığı yer değişkenlerine göre saldırganlık tutumları arasında anlamlı farklılık vardır.
- Kadın futbolcuların sigara kullanımlarına göre saldırganlık tutumları arasında anlamlı farklılık vardır.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

- Kadın futbolcuların alkol kullanımlarına göre saldırganlık tutumları arasında anlamlı farklılık vardır.
- Kadın futbolcuların sigara ve alkol kullanımları ile saldırganlık tutumları arasında yüksek düzeyde bir ilişki vardır.

ARAŞTIRMA KISITLARI

- 2019 yılında Tekirdağ ve Kütahya ilindeki futbol kulüplerinde oynayan ve çalışmamıza katılan 103 kadın futbolcularla sınırlandırılmıştır.
- Çalışmada kullanılan, Kiper (1984)'in Saldırganlık Ölçeğinden elde edilen bulgularla kısıtlanmıştır.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Araştırmanın Evren ve Örneklemi: Tekirdağ ve Kütahya ilindeki futbolcu kadınlar evrenimizi oluştururken, 2019 yılında Tekirdağ ve Kütahya ilinde futbol kulüplerinde oynayan 103 amatör ve profesyonel kadın futbolcu da örneklem grubumuzu oluşturmaktadır.

Araştırma Modeli: Bu araştırma, Tekirdağ ve Kütahya'daki futbol kulüplerinde oynayan kadın sporcuların, saldırganlık davranışlarının ele alındığı betimsel bir araştırmadır.

Araştırmanın Varsayımları: Araştırmaya katılan katılımcıların anket sorularını anlayarak, doğru ve kendi düşünceleriyle yanıtladıkları, çalışmada kullanılan yöntem ve tekniklerin araştırmaya uygun olduğu, geçerli ve güvenilir yöntemlerle değerlendirildiği varsayılmaktadır.

Veri Toplama Araçları: Katılımcıların kişisel bilgilerinin toplanmasında katılımcılara yaşları, eğitimleri, spor yapma yılı, kaldığı yer, yetiştiği ve yaşadığı çevre, sigara ve alkol kullanımları sorulmuştur. Ayrıca Kiper (1984)'in Saldırganlık Ölçeği kullanılmıştır. Kiper (1984) tarafından geliştirilmiş olan bu ölçek yıkıcı saldırganlık, atılganlık ve edilgen saldırganlık olmak üzere üç alt boyut ve 30 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde 1-7 arasında değişen, "bana hiç uymuyor" ve "bana çok uyuyor" uçları arasında 7'li likert şeklinde değerlendirilmektedir. Yıkıcı saldırganlık güvenirlik katsayısı .81; atılganlık güvenirlik katsayısı .93 ve edilgen saldırganlık güvenirlik katsayısı .88 olarak tespit edilmiştir (Kiper, 1984).

Verilerin Analizi: Veri analizine başlamadan boş bırakılan veya eksik doldurulan formlar veri setine dahil edilmemiştir. Örneklem sayısı N> 100 olduğu durumlarda Z puanları -4 ile +4 sınırları dışında kalanlar uç değer olarak hesaplanır ve analize dahil edilmez (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012). Analizi bozan uç değerler analizden çıkarılmış ve dağılım normalliği incelenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen veriler bilgisayar ortamına kodlanıp SPSS 21.0 paket programından yararlanılarak istatistiksel

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

analizler yapılmıştır. Uygulanan ölçeğin örneklem grubunda güvenilirliğini tespit etmek için Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısına bakıldı ve hesaplanan toplam iç tutarlık katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada verilerin homojenitesini değerlendirmek ve parametrik ya da parametrik olmayan test türünün uygulanması hususunda veri sayısı dikkate alınarak (N>30) normallik testlerinden Skewness- Kurtosis ve Kolmogorov-Smirnov Testi uygulanmıştır. Skewness ve Kurtosis değer aralıkları +2 ve -2 aralığında olması dağılım normalliğini göstermektedir (George ve Malley, 2019: 208). Merkezi limit teorisine göre örneklem grubunun sayısı N>30 olması durumunda parametrik testlerin uygunluğu belirtilmektedir (Field, 2009: 156). Dağılım normalliği gösterdiğinden çalışmamızda parametrik testlerden Çoklu Frekans Analizi, Bağımsız Örneklem T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, katılımcılara ait kişisel bilgilerin yüzdelik frekanslarına, "Saldırganlık Ölçeği" inden elde ettikleri toplam puanların, yaşa, eğitim durumuna, spor yapma yılına, yetiştiği, yaşadığı ve kaldığı yere, sigara ve alkol kullanım değişkenlerine ilişkin farklılıkları gösteren analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıları Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler		f	%
Yaş	12-17 yaş	22	21,4
	18-23 yaş	51	49,5
	24-29 yaş	27	26,2
	30 ve üzeri	3	2,9
	Toplam	103	100
Eğitim	İlk ve Ortaokul	10	9,7
	Lise	33	32
	Lisans	60	58,3
	Toplam	103	100
Spor Yapma Yılı	1-3 yıl	20	19,4
	4-9 yıl	39	37,9
	10 yıl ve üzeri	44	42,7
	Toplam	103	100

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Yetiştiği Çevre	Köy/ Kasaba	3	2,9
	İl/ İlçe	58	56,3
	Büyükşehir	42	40,8
	Toplam	103	100
Yaşadığı Çevre	Köy/ Kasaba	3	2,9
	İl/ İlçe	52	50,5
	Büyükşehir	48	46,6
	Toplam	103	100
Kaldığı Yer	Aile Yanı	66	64,1
	Ev	2	1,9
	Devlet Yurdu	30	29,1
	Kulüp Misafirhanesi	5	4,9
	Toplam	103	100
Sigara Kullanımı	Evet	34	33
	Hayır	69	67
	Toplam	103	100
Alkol Kullanımı	Evet	55	53,4
	Hayır	48	46,6
	Toplam	103	100

Yapılan frekans analizi sonucunda yüksek oranda; 18-23 yaş (%49,5), lisans eğitimi olan (%58,3), 10 yıl ve üzeri spor yapan (%42,7), il-ilçede yetişen (%56,3), il-ilçede yaşayan (%50,5), aile yanında kalan (%64,1), sigara kullanmayan (%67) ve alkol kullananlar (%53,4) katılımcılardan oluşmaktadır.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

Yaş		N	X	Ss	ANOVA	df	F	p
Yıkıcılık	12-17 yaş	22	4,21	1,32	Gruplar arası	3	1,12	,34
	18-23 yaş	51	3,90	1,70	Grup içi	99		
	24-29 yaş	27	3,50	1,73	**Toplam**	102		
	30 yaş ve üzeri	3	4,80	,78				
	Toplam	103	3,89	1,63				
Atılganlık	12-17 yaş	22	2,71	1,04	Gruplar arası	3	,23	,87
	18-23 yaş	51	2,52	1,10	Grup içi	99		
	24-29 yaş	27	2,60	,80	**Toplam**	102		
	30 yaş ve üzeri	3	2,33	1,08				
	Toplam	103	2,58	1,00				
Edilgenlik	12-17 yaş	22	4,40	1,40	Gruplar arası	3	,74	,52
	18-23 yaş	51	4,26	1,82	Grup içi	99		
	24-29 yaş	27	3,76	1,78	**Toplam**	102		
	30 yaş ve üzeri	3	4,60	,75				
	Toplam	103	4,17	1,71				

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde kadın futbolcuların, yıkıcı saldırganlık F(3-99)=1,12; p=,34 düzeyleri, atılgan saldırganlık F(3-99)=,23; p=,87 ve edilgen saldırganlık F(3-99)=,74; p=,52 düzeylerinin, yaş değişkenine göre farklılık görülmemektedir.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 3. Katılımcıların Eğitimine Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

Eğitim		N	X	Ss	ANOVA	df	F	p
Yıkıcılık	İlk ve Ortaokul	10	3,73	1,61	Gruplar arası	2	,55	,57
	Lise	33	3,68	1,48	Grup içi	100		
	Lisans ve Lisansüstü	60	4,03	1,71	Toplam	102		
	Toplam	103	3,89	1,63				
Atılganlık	İlk ve Ortaokul	10	2,34	,97	Gruplar arası	2	,56	,57
	Lise	33	2,50	,96	Grup içi	100		
	Lisans ve Lisansüstü	60	2,66	1,04	Toplam	102		
	Toplam	103	2,58	1,00				
Edilgenlik	İlk ve Ortaokul	10	4,04	2,02	Gruplar arası	2	,78	,45
	Lise	33	3,89	1,56	Grup içi	100		
	Lisans ve Lisansüstü	60	4,35	1,74	Toplam	102		
	Toplam	103	4,17	1,71				

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde kadın futbolcuların, yıkıcı saldırganlık F(2-100)=,55; p=,57 düzeyleri, atılgan saldırganlık F(2-100)=,56; p=,57 ve edilgen saldırganlık F(2-100)=,78; p=,45 düzeylerinin, eğitim değişkenine göre farklılık görülmemektedir.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 4. Katılımcıların Spor Yapma Yılına Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

	Spor Yapma Yılı	N	X	Ss	ANOVA	df	F	p
Yıkıcılık	1-3 yıl	20	4,03	1,66	Gruplar arası	2	1,49	,22
	4-9 yıl	39	3,54	1,60	Grup içi	100		
	10 yıl ve üzeri	44	4,13	1,61	Toplam	102		
	Toplam	103	3,89	1,63				
Atılganlık	1-3 yıl	20	2,60	,86	Gruplar arası	2	,57	,56
	4-9 yıl	39	2,45	1,17	Grup içi	100		
	10 yıl ve üzeri	44	2,68	,91	Toplam	102		
	Toplam	103	2,58	1,00				
Edilgenlik	1-3 yıl	20	4,29	1,83	Gruplar arası	2	1,79	,17
	4-9 yıl	39	3,77	1,67	Grup içi	100		
	10 yıl ve üzeri	44	4,47	1,66	Toplam	102		
	Toplam	103	4,17	1,71				

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde kadın futbolcuların, yıkıcı saldırganlık F(2-100)=1,49; p=,22 düzeyleri, atılgan saldırganlık F(2-100)=,57; p=,56 ve edilgen saldırganlık F(2-100)=1,79; p=,17 düzeylerinin, spor yapma yılı değişkenine göre farklılık görülmemektedir.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 5. Katılımcıların Yetiştiği Çevreye Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

	Yetiştiği Çevre	N	X	Ss	ANOVA	df	F	p
Yıkıcılık	Köy/ Kasaba	3	2,43	,75	Gruplar arası	2	1,25	,29
	İl/ İlçe	58	3,95	1,62	Grup içi	100		
	Büyükşehir	42	3,91	1,66	Toplam	102		
	Toplam	103	3,89	1,63				
Atılganlık	Köy/ Kasaba	3	2,47	1,10	Gruplar arası	2	,13	,87
	İl/ İlçe	58	2,54	1,05	Grup içi	100		
	Büyükşehir	42	2,64	,95	Toplam	102		
	Toplam	103	2,58	1,00				
Edilgenlik	Köy/ Kasaba	3	2,67	1,58	Gruplar arası	2	1,22	,29
	İl/ İlçe	58	4,19	1,63	Grup içi	100		
	Büyükşehir	42	4,26	1,81	Toplam	102		
	Toplam	103	4,17	1,71				

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde kadın futbolcuların, yıkıcı saldırganlık F(2-100)=1,25; p=,29 düzeyleri, atılgan saldırganlık F(2-100)=,13; p=,87 ve edilgen saldırganlık F(2-100)=1,22; p=,29 düzeylerinin, yetiştiği çevreye göre farklılık görülmemektedir. Fakat büyükşehirde yetişenlerin atılganlık ve edilgen saldırganlık puanları ile il/ ilçede yetişenlerin yıkıcı saldırganlık puanları diğerlerinden daha yüksektir. Her saldırganlık alt boyutunda en düşük puanı köy/ kasabada yetişen kadın futbolcular almıştır.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 6. Katılımcıların Yaşadığı Çevreye Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

	Bulunduğu Çevre	N	X	Ss	ANOVA	df	F	p
Yıkıcılık	Köy-Kasaba	3	2,57	,96	Gruplar arası	2	1,02	,36
	İl-İlçe	52	3,92	1,64	Grup içi	100		
	Büyükşehir	48	3,93	1,63	Toplam	102		
	Toplam	103	3,89	1,63				
Atılganlık	Köy-Kasaba	3	2,23	,76	Gruplar arası	2	,53	,58
	İl-İlçe	52	2,67	1,07	Grup içi	100		
	Büyükşehir	48	2,50	,94	Toplam	102		
	Toplam	103	2,58	1,00				
Edilgenlik	Köy-Kasaba	3	2,50	1,31	Gruplar arası	2	1,51	,22
	İl-İlçe	52	4,19	1,66	Grup içi	100		
	Büyükşehir	48	4,26	1,75	Toplam	102		
	Toplam	103	4,17	1,71				

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde kadın futbolcuların, yıkıcı saldırganlık F(2-100)=1,02; p=,36 düzeyleri, atılgan saldırganlık F(2-100)=,53; p=,58 ve edilgen saldırganlık F(2-100)=1,51; p=,22 düzeylerinin, yaşadığı çevreye göre farklılık görülmemektedir.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 7. Katılımcıların Kaldığı Yere Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

	Bulunduğu Çevre	N	X	Ss	ANOVA	df	F	p
Yıkıcılık	Aile Yanı	66	4,04	1,63	Gruplar arası	3	,65	,58
	Ev	2	4,15	2,47	Grup içi	99		
	Devlet Yurdu	30	3,55	1,55	Toplam	102		
	Kulüp Misafirhanesi	5	3,76	1,98				
	Toplam	103	3,89	1,63				
Atılganlık	Aile Yanı	66	2,61	1,11	Gruplar arası	3	1,33	,26
	Ev	2	3,25	1,20	Grup içi	99		
	Devlet Yurdu	30	2,59	,78	Toplam	102		
	Kulüp Misafirhanesi	5	1,80	,20				
	Toplam	103	2,58	1,00				
Edilgenlik	Aile Yanı	66	4,28	1,76	Gruplar arası	3	,30	,82
	Ev	2	4,40	2,97	Grup içi	99		
	Devlet Yurdu	30	3,93	1,51	Toplam	102		
	Kulüp Misafirhanesi	5	4,08	2,11				
	Toplam	103	4,17	1,71				

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde kadın futbolcuların, yıkıcı saldırganlık F(3-99)=,65; p=,58 düzeyleri, atılgan saldırganlık F(3-99)=1,33; p=,26 ve edilgen saldırganlık F(3-99)=,30; p=,82 düzeylerinin, bulunduğu çevreye göre farklılık görülmemektedir.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 8. Katılımcıların Sigara Kullanımına Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

	Sigara Kullanımı	N	X	Ss	t	df	p
Yıkıcılık	Evet	34	3,39	1,38	-2,40	101	,01
	Hayır	69	4,14	1,69			
Atılganlık	Evet	34	2,64	,85	,44	101	,65
	Hayır	69	2,54	1,07			
Edilgenlik	Evet	34	3,72	1,61	-1,88	101	,06
	Hayır	69	4,39	1,72			

Yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda kadın futbolcuların sigara kullanım durumları ile yıkıcı saldırganlık puanları t(101)=-2,40; p=,01 arasında anlamlı farklılık vardır. Sigara kullanmayan kadın futbolcuların yıkıcı saldırganlık puanları (4,14), sigara kullananlara göre daha yüksektir. Atılgan saldırganlık puanları t(101)=,44; p=,65 ve edilgen saldırganlık puanları t(101)=-1,88; p=,06 ile sigara kullanımı arasında farklılığa rastlanılmamıştır.

Tablo 9. Katılımcıların Alkol Kullanımına Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Farklılık

	Alkol Kullanımı	N	X	Ss	t	df	p
Yıkıcılık	Evet	55	3,49	1,51	-2,78	101	,00
	Hayır	48	4,35	1,65			
Atılganlık	Evet	55	2,48	,90	-1,03	101	,30
	Hayır	48	2,69	1,11			
Edilgenlik	Evet	55	3,82	1,62	-2,29	101	,02
	Hayır	48	4,58	1,73			

Yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda kadın futbolcuların alkol kullanım durumları ile yıkıcı saldırganlık puanları t(101)=-2,78; p=,00 ve edilgen saldırganlık puanları t(101)=-2,29; p=,02 arasında anlamlı farklılık vardır. Alkol kullanmayan kadın futbolcuların yıkıcı (4,35) ve edilgen saldırganlık puanları (4,58) alkol kullananlara göre daha yüksektir. Atılgan saldırganlık puanları ile alkol kullanımı arasında t(101)=-2,78; p=,00, farklılığa rastlanılmamıştır.

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 9. Katılımcıların Sigara ve Alkol Kullanımına Göre Saldırganlık Düzeylerindeki Arasındaki İlişki

		Alkol Kullanımı	Sigara kullanımı	Yıkıcılık	Atılganlık
Sigara Kullanımı	r	,53**			
	p	,00			
	N	103			
Yıkıcılık	r	,26**	,21*		
	p	,00	,02		
	N	103	103		
Atılganlık	r	,10	-,04	,37**	
	p	,30	,65	,00	
	N	103	103	103	
Edilgenlik	r	,22*	,18	,93**	,36**
	p	,02	,06	,00	,00
	N	103	103	103	103

****p<0,01 *p<0,05**

Yapılan korelasyon analizi sonucunda sigara kullanımının, yıkıcı saldırganlıkla arasında pozitif yönde zayıf korelasyon bulunduğu tespit edilmiştir (r=,21). Alkol kullanımıyla da yıkıcı saldırganlık (r=,26) ve edilgen saldırganlık (r=,22) arasında zayıf yönde pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Ayrıca sigara kullanımı ile alkol kullanımı arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki (r=,53) vardır. Yani katılımcıların alkol ve sigara kullanımı karşılıklı olarak artma ve azalmaktadır.

TARTIŞMA

Futbol oynayan kadın sporcuların sigara ve alkol kullanımlarına göre saldırganlık düzeylerini incelemek amacıyla yapılan bulgular aşağıda yorumlanmıştır.

Kadın futbolcuların yaş, eğitim, spor yapma yılı, yetiştiği çevre, yaşadığı çevre ve kaldığı yer değişkenleri ile saldırganlık tutumları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Yapılan literatür araştırmaları incelendiğinde, kadınların saldırganlığı erkeklere göre daha yüksek olduğu ve yaş ilerledikçe öfkeyi dışa vurmada zorluk çekildiği, kontrol mekanizmasının daha iyi çalıştığı tespit edilmiştir. Ayrıca uzun süre spor yapanların, kısa süre spor

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

yapanlardan daha yüksek saldırgan olduğunu gözlenmektedir (Bilir, 2018: 84). Spor yapanların, yapmayanlara göre daha yüksek saldırganlığa sahip olduğu (Dervent, Arslanoğlu ve Şenel, 2010: 521); 21 ve üstü yaş grubunda olanların 18-20 yaş grubundakilere göre daha yüksek saldırganlığı olduğunu ve aile yanında kalanların, yurt veya öğrenci evin de kalanlardan daha yüksek saldırganlık puanına sahip olduğunu tespit etmiştir (Özgider ve Akgün, 2021: 31). Tam tersi olarak futbolcuların yaş ve spor yapma yılının artmasıyla saldırganlığında arttığı gözlenmektedir (Afyon ve Metin, 2014: 10; Karayılmaz, 2006: 121; Bektaş, 2016: 67). Kişinin doğup büyüdüğü çevre, kaldığı yer ve aile tutumu olaylar karşısında göstereceği tepkiyi belirlemektedir (Kuru ve Var, 2009: 51). Çalışma bulgularımızın, genel olarak beklenilen sonucu vermediği söylenebilir. Toplumsal, sosyal, kültürel ve demografik özelliklerin kişilerin saldırganlık tutumlarını etkilediğini düşünmekteyiz.

Bulgularımıza göre, çalışmamıza katılan kadın futbolcuların sigara kullanım durumları ile yıkıcı saldırganlık puanları arasında anlamlı farklılık vardır. Sigara kullanmayan kadın futbolcuların yıkıcı saldırganlık puanları kullananlara göre daha yüksektir. Ayrıca alkol kullanmayan kadın futbolcuların yıkıcı ve edilgen saldırganlık puanları da kullananlara göre daha yüksektir.

Kısaca söylemek gerekirse, sigara ve alkol kullanmayanların saldırganlık puanları, kullananlara göre yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan korelasyon analizi sonuçlarında da sigara kullanımı arttıkça yıkıcı saldırganlık da artmaktadır. Alkol kullanımı arttıkça da yıkıcı ve edilgen saldırganlık da artmaktadır. Sigara ve alkol kullanımı ile saldırganlık arasında zayıf yönde pozitif bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda katılımcıların alkol ve sigara kullanımı karşılıklı olarak artma ve azalmaktadır.

Çıkan bulgular, sigara ve alkolün saldırganlık tutumlarını etkilediğini fakat katılımcı olan 103 kadın futbolcuların saldırganlık tutumlarının alkol ve sigara kullanmayanlarda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aykın, Öztürk ve Bilir, (2018: 18) çalışmalarında alkol ve sigara kullanan bireylerin fiziksel aktivite düzeyleri ve yaşam kalitelerini yüksek bulunmuştur. Sigara ve alkol kullanan bireyler sağlığına daha iyi baktığı, kullanımlarından dolayı daha sakin olduğunu tespit ederek çalışma bulgularımızı destekler niteliktedir.

Ergenlik dönemi çok önemli bir dönemdir. Bu dönemde edinilen alışkanlıklar, ileriki yaşlarda da devam etmektedir. En fazla suç işleme, kötü alışkanlıklara başlama ve şiddet eylemlerine katılma bu dönemde yaşanmaktadır. Suç eylemleri, uyuşturucu madde kul-

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

lanımıyla doğrudan ilişkili olduğu bilinmektedir. Fakat yeni araştırma bulguları gösteriyor ki sigara kullanımıyla da ilişkisini vardır (Escobado vd., 1997: 68). Tazegül, Ersoy ve Sancaklı (2005: 114) çalışmasında en fazla fiziksel zevk ve rahatlama için sigara içildiğini belirtmiştir. Sigara ve alkol kullananların, saldırganlık davranışı gösterdiğini bularak çalışmamıza ters düşen araştırmalar mevcuttur (Özgider ve Akgün, 2021: 31; Bektaş, 2016: 83; Bilir, 2018: 82; Aksoy, 2017: 25; Cihan ve Baykan, 2018: 226; Tutkun, vd., 2012: 62).

SONUÇ

Alkol ve sigara kullanımları kadın voleybolcularda saldırganlık tutumlarını etkilemektedir. Fakat sigara kullanmayan bireylerin yıkıcı saldırganlığı, kullananlara göre daha yüksek çıkmıştır. Alkol kullanım durumlarına göre incelendiğinde ise yıkıcı ve edilgen saldırganlıkta da aynı durum görülmektedir. Sonuç olarak, sigara ve alkol kullanmayan kadın futbolcuların saldırganlık puanları, kullananlara göre daha yüksektir.

ÖNERİLER

- Faklı branşlarda kadın sporcuların alkol ve sigara kullanımlarına göre saldırganlık tutumları incelenebilir.
- Kadın sporcuların saldırganlık sebepleri başka psikolojik ölçeklerle araştırılabilir.
- Kadın sporcuların futbolda yer almalarında yaşadıkları psikolojik sıkıntılar, kariyer noktaları, başarıları, karşılaştıkları problemler ve sosyal çevresi gibi etkenlerin saldırganlıkla ilişkisinin incelenmesi önerilir.

KAYNAKÇA

AFYON, Y., METİN, S., (2015). Muğla Süper Amatör Ligindeki Futbolcuların Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 6(1): 5-11

AKSOY, K., (2017). Çalışanların Fiziksel Aktivite Düzeyi ile Saldırganlık Düzeyi Arasındaki İlişki: Afyonkarahisar'da Bir Uygulama. Türkiye Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), 21-30

ANDERSSON, T., (2000). Developmental Patterns and the Dynamics of Alcohol Problems in Adolescence and Young Adulthood. In Developmental Science and the Holistic Approach (pp. 387-402). Routledge

AYDIN, P., (2017). Türkiye'de Kadın Futbol Liglerinde Mücadele Eden Sporcuların Saldırganlık ve Sosyal Karşılaştırma Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

AYKIN, A.G., ÖZTÜRK, M.A., BİLİR F.P., (2018). Halk Eğitim Merkezi Kursiyerlerinin Sigara ve Alkol Kullanım Durumlarının Fiziksel Aktivite Düzeyleri ve Yaşam Kalitelerine Etkisinin İncelenmesi (Antalya İli Örneği). Uluslararası Herkes İçin Spor ve Wellnes Kongresi. 05-08 Nisan 2018. (Özet Kitabı). Alanya

BENJAMİN, W., (1978). The Destructive Character. Selected Writings, 2(Part 2): 1931-1934

BEŞKAT, M., (2016). Futbol Seyircilerinin Empatik Eğilimleri ile Sporda Saldırganlık ve Şiddet Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Şanlıurfa Örneği). Yüksek Lisans Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya

BİLİR, N., (2018). Bireysel ve Takım Sporcularının Çeşitli Değişkenlere Göre Öfke ve Saldırganlık Düzeylerinin Araştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya

CİHAN, B.B., BAYKAN, E., (2018). Y Ve Z Nesil Taekwondocuların Sürekli Öfke Düzeylerinin Saptanması Ve İlişkili Faktörlerin İncelenmesi. Social Sciences, 13(26): 267-280

ÇOKLUK, Ö., ŞEKERCİOĞLU, G., BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., (2012). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları (Vol. 2). Ankara: Pegem Akademi

DAM, V.H., HJORDT, L.V., DA CUNHA-BANG, S., SESTOFT, D., KNUDSEN, G. M., STENBÆK, D.S., (2021). Trait Aggression is Associated With Five-Factor Personality Traits in Males. Brain and Behavior, 2021;11:e02175

DERVENT, F., ARSLANOĞLU, E., ŞENEL, Ö., (2010). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri ve Sportif Aktivitelere Katılımla İlişkisi (İstanbul İli Örneği). Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(1): 521-533

DÜNDAR, A.G., (2020). Adölesan Sporcuların Depresyon, Anksiyete ve Stres Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kıbrıs

ENGÜR, M., (2013). Başarısızlık Korkusu: Performans Başarısızlığı Değerlendirme Envanteri (Pbde)-Türkçe Versiyonunun Psikometrik Özellikleri. Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi. Cilt: 2 Sayı: 6

ERDOĞAN, N., ZEKİOĞLU, A., DORAK, F., (2014). Hentbol Antrenörlerine Göre,

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Sporcuların Performansını Psikolojik Yönden Etkileyen Faktörler Nelerdir? Nitel Çalışma. International Journal Of Sport Culture And Science, 2(Special Issue 1): 194-207

ESCOBADO, L., REDDY, M., DURANT, R., (1997). "Relationship Between Cigarette Smoking And Health Risk And Problem Behaviors Among US Adolescents", Archives Of Pediatrics And Adolescent Medicine, 151:66-77

FİELD, A., (2009). Discovering Statistics Using SPSS. SAGE. London

GEORGE, D., MALLERY, P., (2019). IBM SPSS Statistics 26 Step by Step: A Simple Guide and Reference. Routledge

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ NARKOTİK SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI (2018). Türkiye'de Genel Nüfusta Tütün, Alkol ve Madde Kullanımına Yönelik Tutum ve Davranış Araştırması Raporu. Ankara

KALKINMA BAKANLIĞI, ON BİRİNCİ KALKINMA PLANI (2018). Sağlıklı Yaşam ve Bağımlılıkla Mücadele Çalışma Grubu, Bağımlılıkla Mücadele Alt Çalışma Grubu Raporu (2019-2023). Ankara

KARAYILMAZ, A., (2006). Amatör Küme Futbolcularını Saldırganlığa İten Psiko-Sosyal Nedenler (Zonguldak Süper Amatör Ligi Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya

KİPER İ., (1984). Saldırganlık Türlerinin Çeşitli Ekonomik, Sosyal ve Akademik Değişkenlerle İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

KOCA, B., OĞUZÖNCÜL, A.F., (2015). İnönü Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Sigara, Alkol, Madde Kullanımı, Madde Kullanımına Etki Eden Etmenler ve Aileden Aldıkları Sosyal Desteğin Etkisi. Kocaeli Tıp Dergisi, 4(2): 4-13

KURU, E., VAR, L., (2009). Futbol Seyircilerinin Spor Alanlarındaki Saldırganlık Davranışları Hakkında Betimsel Bir Çalışma (Kırşehir İli Örneği). Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2): 141-153

ÖZGİDER, C., AKGÜN, O., (2021). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Şiddet ve Saldırganlık Düzeyleri Üzerine Bir İncelenme. Spor Eğitim Dergisi, 5(3): 24-35

PİHL, R. O., SUTTON, R., (2009). Drugs and Aggression Readily Mix; So What

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Now? Substance Use & Misuse, 44(9-10): 1188-1203

TAZEGÜL, Ü., ERSOY, A., SANÇAKLI, H., (2005). Futbol Seyircisinin Saldırganlık Düzeyinin Sosyodemografik Açıdan İncelenmesi. Bağımlılık Dergisi, 6, (3):111-116

TUTKUN, E., TAŞMEKTEPLİGİL, M.Y., CANBAZ, S., ACAR, H., ÇON, M., (2012). Samsunspor Taraftarlarının Sosyo-Ekonomik Özellikleri ve Şiddete Eğilimleri. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 14(1): 56-63

ZEKİOĞLU, A., GÖRGÜL, C., AFACAN, E., (2012). Türkiye Yüzme Federasyonu Atlama Kış Kupasına Katılan Kule Atlayıcıların Zihinsel Yetenekleri Üzerine Nitel Çalışma. Uluslararası Hakemli Beşerî ve Akademik Bilimler Dergisi. Cilt: 1 Sayı: 1

WELLS, S., GRAHAM, K., WEST, P., (2000). Alcohol-Related Aggression in the General Population. Journal of Studies on Alcohol, 61(4): 626-632

İNTERNET KAYNAKLARI

GÖKÇE, S., (2021). https://kronos34.news/tr/turkiyede-kadin-futbolu-ne-zaman-nasil-basladi-ne-durumda/ [17.10.2021].

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

EXTENDED ABSTRACT

Intruduction: Sport has served people in various aspects since its existence. Apart from providing physical beauty, mental development and psychological relief, it has benefits such as rehabilitation, strengthening communication, different perspectives, free thinking, solidarity, cooperation, cohesion, entertainment, rest and keeping away from bad habits (Dündar, 2020: 14-23). There are psychological, biological and genetic causes of aggression. It is seen as the cause of aggression in bad habits (such as alcohol, cigarettes) and is supported by many research findings proving this. Alcohol is the type of drug with the most evidence to clearly support the "drunken-violence" relationship. It is known that while it provides relief in its presence due to the nicotine substance in cigarettes, aggression and violence are supported by the tension it creates in its absence. As a result of the researches, it has been determined that more than 60% of those who commit crimes are alcoholic (Wells, Graham and West, 2000: 628; Pihl and Sutton, 2009: 1191). **Aim:** The aim of this study is to examine the aggression levels of female football players according to their smoking and alcohol use. The sample group of our study consists of 103 female football players playing football in football clubs in Tekirdağ and Kütahya provinces in 2019. In addition, the aggression levels of the participants were examined according to their age, education, years of doing sports, the environment where they grew up and lived, and where they lived. **Method:** Descriptive research method was used in the study. Data were collected in 2019 by using the "Aggression Scale" developed by Kiper (1984) to obtain the research data. This scale, which was developed by Kiper (1984), consists of three sub-dimensions as destructive aggression, impulsive aggression and passive aggression and 30 items. Multi-Frequency Analysis, Independent Sample T-Test, and One-Way Analysis of Variance were applied by using SPSS 21.0 program in data analysis. Results: There is no difference between the aggression attitudes of female football players according to age, education, year of doing sports, the environment where they grew up and lived, and where they live ($p>0.05$). **Results:** As a result of the frequency analysis, at a high rate; Ages 18-23 (49.5%), having undergraduate education (58.3%), doing sports for 10 years or more (42.7%), growing in a province-district (56.3%), living in a province-district (50.5%, staying with a family (64.1%), non-smoker (67%) and alcohol users (53.4%). When the results of the one-way analysis of variance are examined: Age variable of female football players (destructive aggression $F(3-99)=1.12$; $p=.34$, assertive aggression $F(3-99)=.23$; $p=.87$ and passive aggression $F(3-99)=, 74$; $p=.52$), according to the education variable (destructive aggression $F(2-100)=.55$; $p=.57$, impulsive

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
October - November - December Number: 41 Autumn Winter Term Year: 2021
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Ekim - Kasım - Aralık Sayı: 41 Sonbahar Kış Dönemi Year: 2021
ID:539 K:631
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

aggression F(2-100)=.56; p=.57 and passive aggression F(2-100)=.78; p=.45), by year of doing sports (destructive aggression F(2-100)=1.49; p=.22 levels, impulsive aggression F(2-100)=.57; p=.56 and passive aggression F(2-100)=1.79; p=.17), according to the environment in which they grew up (destructive aggression F(2-100)=1.25; p=.29 levels, assertive aggression F (2-100)=.13, p=.87 and passive aggression F(2-100)=1.22; p=.29), according to the environment (destructive aggression F(2-100)=1.02; p=.36 levels, assertive aggression F(2-100)=.53, p=.58 and passive aggression F(2-100)=1.51; p=.22) and according to the environment (destructive aggression F(3-99)=.65, p=.58, assertive aggression F(3-99)=1.33, p=.26 and passive aggression F(3-99)=.30; p=.82) aggression levels my differentiation is in effect. As a result of the independent sample t-test, smoking status and destructive aggression scores of female football players were determined as t(101)=-2.40; There is a significant difference between p=.01. The destructive aggression scores of non-smoking female football players (4,14) are higher than those of smokers. Assertive aggression scores t(101)=.44; p=.65 and passive aggression scores t(101)=-1.88; No difference was found between p=.06 and smoking. Alcohol use and destructive aggression scores t(101)=-2.78; p=.00 and passive aggression scores t(101)=-2.29; There is a significant difference between p=.02. The destructive (4.35) and passive aggression scores of female football players who do not drink alcohol (4.58) are higher than those who use alcohol. Between assertive aggression scores and alcohol use, t(101)=-2.78; p=,00, no difference was found. As a result of the correlation analysis, it was determined that there was a weak positive correlation between smoking and destructive aggression (r=.21). It is seen that there is a weakly positive relationship between alcohol use and destructive aggression (r=.26) and passive aggression (r=.22). In addition, there is a strong positive correlation (r=.53) between smoking and alcohol use. In other words, the use of alcohol and cigarettes by the participants increases and decreases reciprocally. **Conclusion:** There was no difference in aggression attitudes of female football players according to age, education, year of doing sports, the environment where they grew up and lived, and where they lived (p>0.05). However, it is seen that there is a significant difference between the smoking and alcohol use variable and aggression attitudes. According to the findings obtained from 103 female football players participating in the research, the aggression levels of female football players who do not smoke and do not use alcohol were found to be higher. Although smoking and alcohol use are thought to trigger aggression, our research results show the opposite.